

Vergaderjaar 2011–2012

32 043

Toekomst pensioenstelsel

C

VERSLAG VAN EEN SCHRIFTELIJK OVERLEG

Vastgesteld 9 juli 2012

Op 8 mei 2012 hebben enkele ambtenaren van het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid op verzoek van de vaste commissie voor Sociale Zaken en Werkgelegenheid een technische briefing verzorgd over het door de Europese Commissie op 16 februari 2012 gepubliceerde Witboek: een agenda voor adequate, veilige en duurzame pensioenen (COM(2012)55)¹. In deze bijeenkomst is, in aanvulling op de kabinetsreactie op het Witboek pensioenen², de visie van de regering op het witboek en de mogelijke effecten voor Nederland nader uiteengezet. Naar aanleiding daarvan heeft de vaste commissie voor Sociale Zaken en Werkgelegenheid³ op 5 juni 2012 een brief gestuurd aan de minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid.

De minister heeft op 9 juli 2012 gereageerd.

De commissie brengt hierbij verslag uit van het gevoerde schriftelijk overleg.

De griffier van de vaste commissie voor Sociale Zaken en Werkgelegenheid,
Kim van Dooren

¹ Zie E120007 op de www.europapoort.nl

² Kamerstukken I 2011–2012, 32 043, B en bijlage.

³ Samenstelling:

Holdijk (SGP), Kneppers-Heijnert (VVD), Terpstra (CDA), Noten (PvdA), Sylvester (PvdA), (voorzitter), Thissen (GL), Nagel (50PLUS), Ruers (SP), Elzinga (SP), Koffeman (PvdD), Strik (GL), Flierman (CDA), Hoekstra (CDA), Scholten (D66), Backer (D66), De Lange (OSF), Sent (PvdA), Postema (PvdA), Klever (PVV), (vice-voorzitter), Van Dijk (PVV), Reynaers (PVV), Ester (CU), De Grave (VVD), Van Rey (VVD), Beckers (VVD).

BRIEF AAN DE MINISTER VAN SOCIALE ZAKEN EN WERKGELEGENHEID

Den Haag, 5 juni 2012

Op 8 mei 2012 hebben enkele ambtenaren van uw ministerie op verzoek van de vaste commissie voor Sociale Zaken en Werkgelegenheid een technische briefing verzorgd over het door de Europese Commissie op 16 februari 2012 gepubliceerde Witboek: een agenda voor adequate, veilige en duurzame pensioenen (COM(2012)55). In deze nuttige bijeenkomst is, in aanvulling op de kabinetsreactie op het Witboek pensioenen¹, de visie van de regering op het witboek en de mogelijke effecten voor Nederland nader uiteengezet. Hiervoor spreekt de commissie graag haar hartelijke dank uit.

De commissie deelt de zorgen over de financiële consequenties van de voorgenomen herziening van de Europese Pensioenrichtlijn (IORP-richtlijn) en is evenals de regering de mening toegedaan dat de bijzondere positie van het Nederlandse pensioenstelsel niet door Europese beleidsvoornemens mag worden aangetast. Tijdens de bijeenkomst zijn ook cijfermatige schattingen van leden gewisseld met de aanwezige ambtenaren. De commissie zou het op prijs stellen meer zicht te krijgen op de berekeningen die ten grondslag liggen aan de kabinetsvisie en verzoekt u alsnog om met een cijfermatige onderbouwing de geschetste problematiek inzichtelijk te maken. Zij vraagt daarbij ook aan te geven welke kostenstijging Nederland in het ergste geval te wachten staat.

De commissie heeft de intentie om de ontwikkelingen op dit gebied te blijven volgen en wordt graag geïnformeerd over de verdere voortgang van de diverse trajecten uit het Witboek wanneer zich relevante ontwikkelingen voordoen.

De leden van de vaste commissie voor Sociale Zaken en Werkgelegenheid zien uw reactie met belangstelling tegemoet, bij voorkeur binnen vier weken na dagtekening van deze brief.

Voorzitter van de vaste commissie voor Sociale Zaken en Werkgelegenheid,
J. Sylvester

---

¹ Kamerstukken I 2011–2012, 32 043, B en bijlage.

BRIEF VAN DE MINISTER VAN SOCIALE ZAKEN EN WERKGELEGENHEID

Aan de Voorzitter van de Eerste Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 9 juli 2012

Hierbij zend ik u, in antwoord op het verzoek van uw vaste commissie voor Sociale Zaken en Werkgelegenheid, een onderbouwing bij de cijfermatige schattingen die tijdens een technische briefing over het Europese Witboek Pensioenen met uw Kamer zijn gewisseld.

Tijdens die technische briefing van enkele van mijn ambtenaren op 8 mei 2012 aan uw Kamer, is onder andere gesproken over de herziening van de Europese Pensioenfondsenrichtlijn (IORP-Richtlijn). In lijn met de Kabinetsreactie op het Groenboek Pensioenen (Kamerstukken II 2010/11 32 043, nr. 10) is toen aangegeven dat wanneer elementen uit de Europese Solvency II Richtlijn voor verzekeraars, zoals de zekerheidseis van 99,5%, worden overgenomen voor pensioenfondsen, dit kan leiden tot een toename in de buffervereisten (het vereist eigen vermogen) voor Nederlandse pensioenfondsen met circa 11% van de verplichtingen. Het gaat hierbij om de stijging ten opzichte van het vereist eigen vermogen (van circa 25 % van de verplichtingen) dat volgens het Financieel Toetsingskader (ftk) in een evenwichtsituatie voor een gemiddeld fonds moeten worden aangehouden.

Bij deze berekening is alleen uitgegaan van de toename van de zekerheidseis van de huidige Nederlandse 97,5% naar 99,5%. Andere elementen uit de Solvency II Richtlijn zijn niet meegenomen. Deze zullen ook van invloed zijn op de door pensioenfondsen aan te houden buffers. Zo is de toename van de buffervereisten met circa 11% van de verplichtingen berekend op basis van de nominale verplichtingen van Nederlandse pensioenfondsen. Als over de voorwaardelijke indexatie ook een buffer moet worden aangehouden, zal de toename nog hoger uitvallen.

Voor het berekenen van de toename van de buffervereisten is de methodiek uit de studie financieel toezicht op pensioenfondsen van Casper van Ewijk, Klaas Knot en Job Swank gehanteerd, welke ten tijde van het opstellen van de Pensioenwet is gebruikt. Dit onderzoek is als bijlage meegestuurd met de nota over de hoofdlijnen voor de regeling van het financiële toezicht op pensioenfondsen in de Pensioenwet (Kamerstukken II 2003/04 28 294, nr. 4). In de studie zijn verschillende zekerheidsmaatstaven beoordeeld, onder andere een zekerheidseis van 99,5%. De berekeningen van de toename van de buffervereisten uit deze studie vormen de basis voor de berekeningen in het kader van de IORP-herziening en zijn geactualiseerd ten opzichte van die bij het opstellen van de Pensioenwet zijn gedaan.

Wanneer de buffers van Nederlandse pensioenfondsen vanwege EU regelgeving moeten toenemen met – zoals berekend – circa 11% van hun verplichtingen, dan zijn er twee manieren waarop deze toename kan worden betaald.

Ten eerste moeten de buffers op het vereiste hogere niveau worden gebracht. De effecten daarvan op de jaarlijkse premies hangen af van de nog te bepalen lengte voor een overgangperiode. Daarnaast zal de kostendekkende premie voor de nieuw op te bouwen rechten circa 11% hoger moeten worden. Er moet immers structureel circa € 3 miljard extra aan premie binnenkomen om de buffers in stand te houden.

De tweede mogelijkheid is om de indexatie zo lang uit te stellen totdat aan de nieuwe buffervereisten is voldaan. Gelet op de bedragen waarbij het hierom gaat, zal de indexatie vele jaren moeten worden gepasseerd. Dit laat de aangegeven structurele premieverhoging onverlet.

De Europese toezichthouder op het terrein van verzekeringen en pensioenen (EIOPA) is momenteel bezig met het opzetten van een Quantitative Impact Study (QIS) naar aanleiding van het advies dat zij in februari jl. aan de Europese Commissie heeft gestuurd. Hierin zullen ze onder andere met rekenmodellen komen. De uitkomsten van deze QIS zullen naar verwachting een beter inzicht geven in de kwantitatieve effecten die een herziening van de IORP-Richtlijn voor Nederlandse pensioenfondsen kan hebben.

De minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid,
H. G. J. Kamp